

4. Парасюк В.М. Встановлення опіки над майном особи, зниклої безвісти за особливих обставин: теоретичні та практичні аспекти. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2022. № 7. С. 91–95. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/07/18.pdf> (дата звернення: 18.02.2024).

Ключко Ганна Андріївна,

здобувачка ступеня вищої освіти

бакалавр

навчально-наукового інституту № 1

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Кривицький Юрій Віталійович,

Доцент кафедри теорії держави та права

Національної академії внутрішніх справ,

Кандидат юридичних наук, доцент

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ, ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ТА ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах, коли відбувається процес реформування суспільних відносин, зокрема у сфері судочинства, правоохоронних органів тощо, проблеми правового виховання та правової культури, їх вдосконалення та розвитку набувають характеру нагальних проблем і вимагають прийняття рішучих заходів їх розв'язання, від успішної реалізації яких багато в чому залежить успіх формування прогресивної правової держави в Україні. Загалом же, слід відзначити, що проблемі формування правової культури в Україні останніми роками приділяється значна увага. Зважаючи на це, на теперішній час у правовій доктрині закладені основи щодо розуміння правової культури, однак надзвичайно важливим є науковий пошук шляхів підвищення рівня правосвідомості громадян в Україні. Одним із ключових факторів, які прямо впливають на загальний рівень правової культури в державі є правове виховання. Українське суспільство зустрічається з низкою ключових проблем, пов'язаних із формуванням правової культури та правового виховання громадян [1, с. 100].

Серед цих проблем слід виокремити:

– правовий нігілізм – це явище виявляється у відмові визнавати важливість права та недбалому ставленні до законів. Іноді громадяни можуть несвідомо порушувати правила, не розуміючи їх значення;

– корупція – це серйозна загроза для правової культури. Корупція підриває довіру до системи правосуддя та порушує принципи справедливості;

– криміналізація суспільства – зростання злочинності може впливати на сприйняття громадянами правопорядку та норм права.

– декларативний характер норм – значна кількість норм чинного законодавства може бути декларативною, тобто не завжди виконується на практиці. Це може призвести до невпевненості громадян у правовій системі.

– правове виховання – необхідно активно працювати над правовим вихованням громадян, особливо молоді. Це допоможе формувати правову свідомість і культуру, що є важливим для розвитку демократичної, правової держави.

Загальна культура та правова свідомість взаємопов'язані, їх взаємодія є ключовою для побудови суспільства, де права та свободи людини захищені та поважають. Для України це особливо актуально, оскільки правовий прогрес можливий лише за умови формування високої правової культури серед населення. Без високого рівня правосвідомості кожного окремого громадянина України реалізація цілей, проголошених Конституцією, є неможливою. На нашу думку, правова культура є засадничим у процесі праводержавотворення, вона сприяє становленню правової системи та громадянського суспільства в державі, адже лише на основі високорозвинутого громадянського суспільства та верховенства права можливо побудувати справжню демократичну державу із правосвідомим населенням. Побудова правової держави без підвищення правової культури і рівня правосвідомості громадян є неможливою [2, с. 105].

У свою чергу підвищення рівня правової культури суспільства вимагає підвищення рівня та якості організації правового виховання, яке здійснюється шляхом навчання, пропаганди, агітації та самовиховання. Водночас найбільш ефективною і результативною формою правового виховання є правова освіта, тобто цілеспрямована, системна діяльність навчально-виховних і культурно-освітніх закладів, спрямована на засвоєння необхідного рівня знань про право і державу, формування та підвищення рівня правосвідомості та правової культури, виховання учасників правовиховного процесу в дусі поваги прав людини [3, с. 219].

Список використаних джерел

1. Кривицький Ю. Правове виховання та правова реформа: прояви взаємозв'язку і взаємовпливу. *Юридичний вісник*. 2022. № 2. С. 100–108. doi: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i2.2327>.

2. Макарова О.В., Крилова Ю. І. Проблеми формування правової культури в Українському суспільстві. *Науковий часопис НПУ*

імені М.П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право. 2015. Вип. 30. С. 104–108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_018_2015_30_16.

3. Саветчук Н.М. Роль правового виховання в процесі формування правової культури. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2017. Вип. 44. С. 213–223. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvchzu_2017_44_21.

Мальцева Олександра Сергіївна,
здобувач вищої освіти 2 курсу
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:
Шаповал Леся Іванівна,
доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

АЛІМЕНТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ НА УТРИМАННЯ ДИТИНИ

У суспільстві так склалось, що одним з найголовніших обов'язків батьків є виховання та утримання дітей до їх повноліття, які встановлені не тільки моральними нормами в суспільстві, а й чинним законодавством. Статтею 51 Конституції України передбачено, що «сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою» [5]. Також у статті 180 Сімейного кодексу України зазначено, що «батьки повинні утримувати дитину до досягнення нею повноліття» [6]. Даний обов'язок є невід'ємним для кожного з подружжя і невідчужуваним в правовій державі.

Аналіз багатьох наукових праць свідчить про те, що поняття «аліменти» та «аліментні зобов'язання» не є чітко закріпленими у законодавстві України, що може призвести до подальших колізій у застосуванні норм права щодо виконання батьками сплати аліментів на утримання дитини.

М.В. Вербіцька зазначає, що аліменти на неповнолітню дитину – це кошти на утримання дитини, які присуджуються у частці від доходу її матері, батька і (або) у твердій грошовій сумі. Підставою виникнення аліментного правовідношення є сукупність таких фактів: 1) кровне споріднення між батьками і дітьми, засвідчене в установленому законом порядку, або інші юридично значущі зв'язки між ними (наприклад, усиновлення); 2) вік особи, яка має правовий статус дитини. На погляд автора, рішення суду про стягнення аліментів є вже наслідком наявності